

Závěrečná zpráva ze semestrálního studijního pobytu na Háskólinn í Reykjavík podpořeného grantem z programu Finančních mechanismů EHP a Norska.

Tomáš Kubeš
xkubt13@vse.cz
www.tomaskubes.net

vysílající škola: Vysoká škola ekonomická v Praze, Fakulta podnikohospodářská
přijímající škola: Háskólinn í Reykjavík, Viðskiptadeild (School of Business)
typ a účel pobytu: semestrální studijní pobyt (15. 8. – 18. 12. 2008)

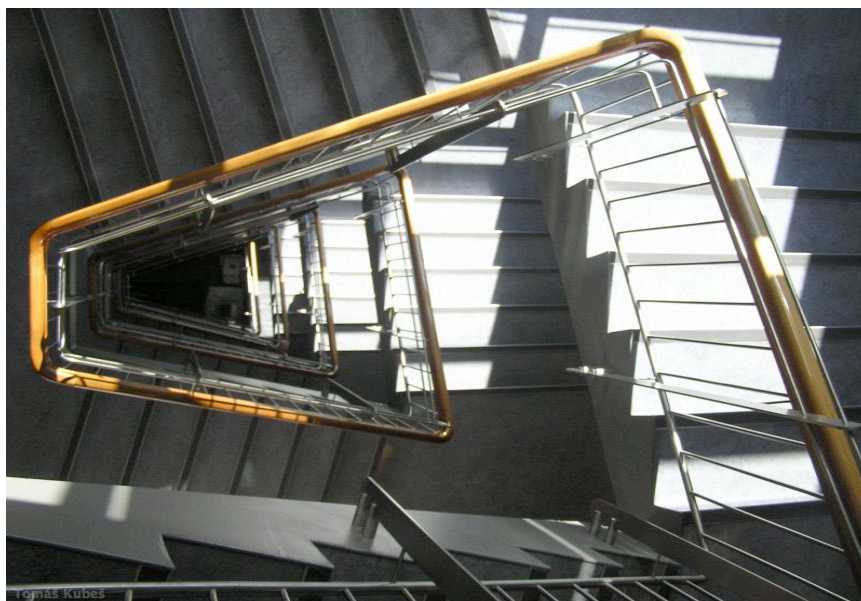
Příprava pobytu, studium

Kde jsem získal informace o Fondu pro podporu spolupráce škol?

O Fondu pro podporu spolupráce škol a programu FM EHP/Norska jsem se dozvěděl z článku ve Studentském listu VŠE (studentské noviny), který popisoval několik možností studia v zahraničí. Další informace jsem našel na přiložené internetové adrese a nástěnkách Odboru zahraničních styků školy.

Charakteristika studia, způsoby výuky a školy

Háskólinn í Reykjavík (Reykjavík University) je největší soukromá univerzita na Islandu. Snaží se prosazovat velice progresivní, prakticky orientovanou a otevřenou výuku amerického stylu – studenti jsou všestranně zapojováni do všech částí výuky, aktivní participace na přednáškách a diskusích je nedílnou součástí hodnocení. Od studenta se očekává se kreativní přístup při řešení zadaných problémů a případových studií. Téměř všechny projekty se zpracovávají v týmu. Většina předmětů klade velký důraz na zasazení znalostí do širšího kontextu. Všechny fakulty univerzity nabízí vybrané předměty plně v anglickém jazyce, otevřené jak pro zahraniční, tak místní studenty. Studijní materiály jsou prakticky výhradně v angličtině. Všichni zaměstnanci školy hovoří dobře anglicky, většina profesorů má bohaté zahraniční zkušenosti.

System hodnocení práce studentů na přijímající škole

Škola přešla na systém kreditů kompatibilní s ECTS, k hodnocení používá desetibodovou škálu a vystaví mezinárodně uznávaný „transcript“.

Podmínky pro uznání zahraničního studia na vysílající škole

VŠE od minulého roku považuje studium v rámci FM EHP/Norska za srovnatelné se studiem v rámci programu Erasmus. Uznávání předmětů je proto velice snadné a bezproblémové. Student si však musí ověřit, že mu jeho pobyt bude v tomto režimu od začátku veden, studijní referentky s tím zatím nemají zkušenosti a někdy není snadné je přesvědčit. Snažil jsem se aktivně zprostředkovat uzavření bilaterální smlouvy mezi oběma univerzitami, pokud se to povede, bude uznávání předmětů ještě snazší.

Poplatky spojené se studiem

Ač je škola soukromá, zahraniční studenti v roce 2008 neplatili žádné školné a ani na rok 2009 není s platbami počítáno. Místní studenti platí školné ve výši přibližně 25 000 Kč na semestr. Žádné další povinné poplatky se studiem spojeny nebyly a i mnoho doplňujících služeb bylo bezplatných, student si mohl zadarmo vytisknout až 1000 stran a studenti magisterského studia mají dokonce k dispozici bezplatnou kávu. Jediným výdajem spojeným se studiem se tak stal nákup knih, který naštěstí pokrývá grant.

Kde (a za jakých podmínek) je na přijímající škole přístup na počítač a internet?

Veřejné počítače jsou dostupné v knihovně (přístupná nepřetržitě) a v některých učebnách, bezdrátový internet je ve vysoké kvalitě dostupný po celé budově školy. Většina vyučujících ovšem předpokládá, že student má vlastní počítač. Dokonce se mi stalo, že vyučující na jedno cvičení požadoval přinesení vlastního notebooku.

Ubytování, strava, doprava, ostatní

Typ ubytování

Škola nemá koleje, zprostředkuje bydlení nabízené třetími stranami (hostely, pronajímateli bytů). Studenti si mohou bydlení najít sami, s nástupem ekonomické krize je volných kapacit hodně.

Kdo zařídil ubytování, jak si nejlépe zařídit ubytování?

Ubytování plně zařídila škola. Pro studenty počítající s delším než semestrálním pobytem bych však doporučil využít školou nabízené ubytování pouze ze začátku a nalezení vlastního bydlení na místě (pronájem bytu s dalšími studenty většinou vyjde většinou levněji a nabízí vyšší komfort, stačí prohlédnout inzertní rubriku místních novin nebo nástěnky školy).

Pokud budete hledat ubytování přes univerzitu, zkuste přímo požádat o bydlení v hostelech Von případně Thor, oba sice patří k těm dražším, avšak nabízejí za danou cenu velmi vysokou kvalitu bydlení. V každém případě se vyhněte hostelu Egilsborg, který je dlouhodobě problémový a je na něj nejvíce stížností.

Cena ubytování (za měsíc v EUR):

Nabízené pokoje se pohybovaly od 250 do 350 EUR (cca. 35 000 ISK za velice obyčejný pokoj, kolem 45 000 až 50 000 ISK za rozumně vybavený pokoj v lepším hostelu pro jednu osobu;

za obdobnou cenu lze však již sehnat studio – garsonku, nájem dvoupokojového bytu začíná na 80 000 ISK).

Existuje možnost stravovat se v menze?

Nikoliv, univerzita nemá menzu, pouze studentskou kantýnu, která nabízí běžné tržní ceny. Většina budov univerzity je však v blízkosti velkého nákupního centra Kringlan, kde lze pořídit širokou škálu potravin, od velmi levných surovin z diskontu až po hotová jídla v restauraci. Na podzim 2009 se však škola stěhuje do nové budovy, takže zmíněné informace již nebudou platné.

Jak draho vychází menza v porovnání s ostatními možnostmi stravování?

Ceny v kantýně jsou relativně vysoké, v obchodním centru lze naopak pořídit suroviny za ceny srovnatelné s českými a některá relativně levná hotová jídla (bagetu ze Subway za cca. 50 Kč, jídlo v čínském bistru za 100 Kč).

Ceny místní dopravy

Studenti mají nárok na bezplatnou dopravu, pokud jsou zaregistrováni v Reykjavíku k trvalému pobytu delším než tři měsíce a mají Kennitalu (místní rodné číslo). Během mého pobytu však s vyřizováním nastal problém kvůli poruše systému a nakonec jsem si raději koupil tříměsíční jízdenku za plnou cenu (12 700 ISK), abych nemusel stále chodit ve větru a dešti. Jízdní řády jsou koncipovány trochu jiným systémem než u nás, ale po čase si člověk zvykne a docela snadno se dostane na místo určení.

Za cenu blízkou tříměsíční jízdence lze pořídit i jízdní kolo, avšak minimálně v zimních měsících je jízda na něm opravdu pouze pro otrlé a otužilé. Vítr dosahující 100 km/h fouká velice často a jen málo kdy není spojen s deštěm nebo sněhem. V létě však může být kolo velice příjemným a efektivním dopravním prostředkem.

S ohledem na ekonomickou krizi a minimální ceny ojetin bych mohl lidem s většími turistickými ambicemi doporučit zvážení pořízení vlastního vozu, úspory na půjčovném prvotní cenu brzy vrátí (cena rozumné starší ojetiny odpovídá přibližně třem týdnům půjčového).

Cena dopravy do země studijního pobytu

Ceny letenek se značně pohybují, rozmezí je mezi 500 až 1000 EUR za zpáteční letenku (do Prahy). Na jaře a na podzim létá několik přímých letů Reykjavík-Praha, avšak pro studijní účely se tyto termíny příliš nehodí, proto je nezbytné přestupovat.

Nízkonákladová letecká společnost IcelandExpress (www.icelandexpress.is) létá za velmi rozumné ceny mimo jiné do Berlína, Varšavy, Kodaně a Londýna, do prvních

dvou měst se lze snadno dostat vlakem nebo autobusem SA, do Londýna létá velmi levně EasyJet. Bohužel tyto letenky nelze rezervovat dostatečně dopředu, a proto se člověk při vyplňování žádosti vystavuje problému, že letenku za původně udanou cenu zkrátka nesežene. Letenky se společností Icelandair (a ČSA) lze snadno rezervovat předem, avšak ceny jsou většinou o poznání vyšší.

Na Island jsem letěl přes Oslo, tamní letiště je opravdu krásné, ale nesmírně drahé a zpět přes Kodaň. Dobrodružným naturám bych nicméně doporučil cestu trajektem z Dánska, kterou absolvovala má kamarádka (dva a půl dne). Cenové relace však neznám.

Všechny mezinárodní lety uváděné do Reykjavíku přistávají ve skutečnosti na letišti v Keflavíku, které je od města vzdálené 50 km, do centra pravidelně jezdí FlyBus, jízdenky lze koupit na místě. Keilir Center (kde je možné levně bydlet) je naopak poblíž; lze se tam ovšem dostat pouze taxíkem (stojí přibližně 100 - 200 Kč), taxík do Reykjavíku vyjde na několik tisíc Kč a nelze jej doporučit.

Podmínky pro práci/brigádu pro české studenty

Pracovní podmínky byly velice příznivé, nedovedu však posoudit dopady ekonomické krize, očekával bych, že možnost sehnat práci bude nyní pro cizince horší.

Využití volného času

Krásná krajina ostrova láká k prozkoumávání v každé volné chvíli. Bohužel mimo sezónu se člověk jen obtížně objede bez automobilu. Výměnní studenti naštěstí většinou sami spontánně organizují různé výlety, při kterých se cena vozu rozloží mezi více lidí a stává se přijatelnou. K pronájmu vozu potřebujete řidičský průkaz (stačí český, vítán je nový evropský model), průkaz totožnosti a embosovanou kreditní kartu s dostatečným limitem (rezervují si na ní kauci). Relativně dobré služby za rozumnou cenu nabízí www.budget.is nebo www.sixt.is, nicméně někteří lokální provozovatelé občas vyjdou levněji, ceny je třeba hlídat.

Mnoho typů na výlety lze získat z různých nabídek cestovních kanceláří, které mohou dát dobré nápady, kam se zajet podívat vlastními silami. Turistiku lze doplnit jízdou na islandském koni, který je nesmírně klidný a přátelský.

Zájemci mohou víkendy trávit na bujarých párty, trvajících až do pozdních ranních hodin. Mnohdy se v klubech začíná až o půlnoci a končí v osm ráno. Ceny alkoholu jsou však astronomické, v hospodách a barech odpovídají českým cenám s jednou nulou navíc (pivo 150 Kč, panák 300 Kč), Čech se bez slušné brigády v místě nemá šanci opít. Škola a její studentská organizace pořádají další rozličné akce, většina z nich často zahrnuje možnost získat alkohol za rozumné ceny nebo zdarma, proto je na nich nával.

Samotný Reykjavík je snadné prozkoumávat na vlastní pěst, papírových průvodců zdarma všude nabízejí mnoho a jejich kvalita je mnohdy překvapující. Mnoho muzeí je úplně zdarma nebo má volné dny. Někdy je bohužel obtížné tyto informace získat, studentská organizace se bohužel zaměřuje téměř spíše na alkohol (což mě zklamalo) a po kultuře se musíte pít vlastními silami nebo se zeptat místních.

Většina vládních budov je přístupná veřejnosti, stačí přijít ve správnou dobu a najít správný vchod. V tomto ohledu mi bohužel studentská organizace též nijak nepomohla, a tak jsem byl odkázán na metodu: „pane, promiňte, ale sem nesmíte.“ Islandané jsou nicméně velice zdvořilí a od domu prezidenta nebo z úřadu vlády vás vyhodí velice jemně a rádi vám řeknou, kdy budete vítáni. Do parlamentu se smí téměř kdykoliv, ale většinou se tam nic neděje.

Samotnou položkou jsou termální bazény, po kterých se mi velice stýská. Určitě se vyplatí pořídit si kartu na 10 vstupů (pozor, v Reykjavíku platí na všechny bazény, přilehlých městech pouze lokálně), kdy pak jeden neomezený vstup vyjde na cca 30 - 40 Kč. Voda je velice teplá, málo

chlorovaná a poležení v kádi s horkou vodou vyžene z těla poslední zbytky zimy. Většina bazénů navíc nabízí vířivky, masážní vodopády, sauny, parní lázně a podobné.

Zdravotní pojištění

S ohledem na zdejší ceny je lepší se připojistit. Srovnání cen je dnes nejlepší hledat na internetu.

Celkové zkušenosti a dojmy

Výše grantu

Obzvláště po poklesu kurzu islandské koruny výše grantu pohodlně dostačuje na pokrytí rozumného základního bydlení a stravování. Peníze pro aktivní trávení volného času (především na cestování, případně pití) si musíte ovšem získat z vlastních zdrojů, ceny těchto aktivit jsou relativně vysoké a jen obtížně na nich lze ušetřit.

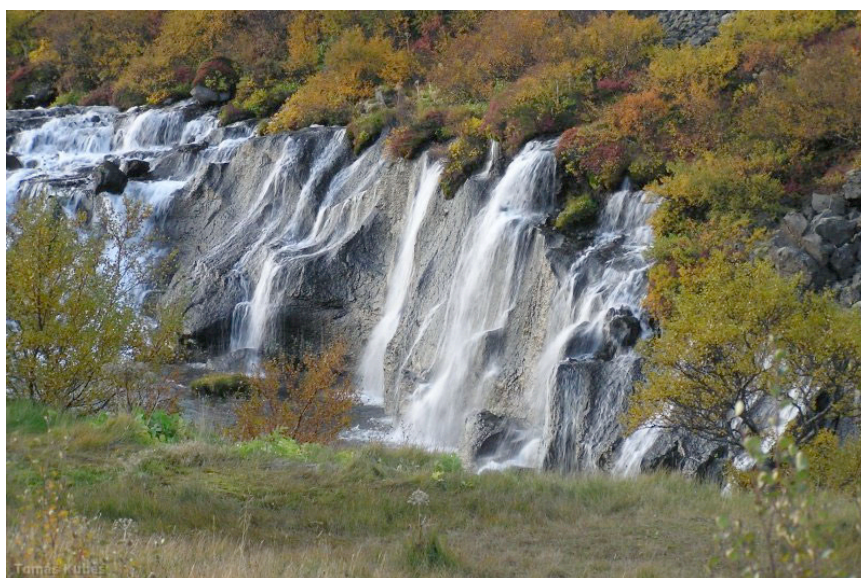
Informace, které by mohly být užitečné pro další žadatele o grant

Udávání ceny letenky do žádosti je velice ošemetné. Cena se za dobu od podání do schválení může výrazně změnit. Při hledání letu proto doporučuji ověřit platnost nabídky a vybrat letenku bez omezení doby vystavení (cena bývá vyšší), pokud v žádosti uvedete cenu, jejíž platnost vyprší za 14 dnů, určitě si část letenky zaplatíte ze svého.

Vyplatí se pečlivě si prostudovat informace na webu Národní agentury. Jedná se o čtení velice nudné, nicméně po třetím nebo čtvrtém přečtení vás již na cestě za vysněným studijním pobytem nic nepřekvapí. Na získání všech potvrzení je nezbytné si vyhradit dostatek času a s přípravou žádosti začít opravdu včas (minimálně 3 měsíce předem).

Na Islandu se neobejdete bez pořádného oblečení. Goretex nebo jiné funkční tkaniny jsou standardním oděvem, ve kterém není problém přijít na party, do školy nebo například za kanadskou velvyslankyní (na rautu s islandským prezidentem jsem se nicméně za své trekové boty již poněkud styděl). Proto určitě investujte do dobrého oblečení vhodného především do větru a deště (zima tu velká není, ale často prší vodorovně). Oblečení si můžete koupit již u nás a nebo často výhodněji až na Islandu (kde se nejedná o prémiový produkt), musíte se však poradit s někým místním a zjistit kde nakupují normální lidé. Butiky na hlavní třídě a v nákupních centrech jsou samozřejmě předražené.

Na Islandu se neplatí penězi, ale platebními kartami – doslova všude i za párek v rohlíku a na bleším trhu. Všechny české karty tam fungují, před odjezdem si však ověřte možnost plateb v cizině a výši limitu. Na menší platby není nutné ani zadat pin, ani nic podepisovat, což některé Čechy šokuje. Já jsem na svůj pobyt nepotřeboval místní účet. Naopak bez platební karty byste na ostrově byli za outsidera.

Island není země, kam byste jezdili ušetřit. Ač je stipendium FM EHP/Norska velice štědré, určitě se hodí získat nějaké peníze i z dalších (vlastních) zdrojů. Samozřejmě vhodným životním stylem náklady opravdu výrazně snížíte, avšak například na cestování se spoří jen obtížně; na mnoho míst se bez tlusté portmonky obzvláště mimo hlavní sezónu (kdy celkem rozumě jezdí různé autobusy) zkrátka nedostanete a to by byla škoda.

K nakupování se nejlépe hodí řetěz Bónus [čteno Bounus] (s ošklivým růžovým prasetem ve znaku), který se dnes stal téměř synonymem Islandu. Někteří kacíři by z prasete chtěli udělat novou státní vlajku, obzvláště nyní, po ekonomické krizi.

Pozor

Opravný termín závěrečných zkoušek je vždy až po prázdninách, což může zahraničnímu studentovi výrazně zkomplikovat život. Proto je potřeba se řádně připravit a zkoušku udělat na poprvé.

Jak zkoušky, tak samotná výuka se mohou konat i v sobotu. Počítejte s tím při plánování, příletů, odletů a návštěv. Rozvrh můžete mít výrazně jiný každý týden.

Deštník si neberte, příliš vás neochrání a vítr jej poničí během pár dnů.

Návrhy na zlepšení systému programu Fondu pro podporu spolupráce škol

Program funguje výborně a k jeho administraci nemám nejmenší připomínky. Pouze se při vyplňování všech formulářů obrňte trpělivostí a pedantskou přesností.

Celkové hodnocení pobytu

Island je naprosto úchvatná země – neuvěřitelný ostrov, na kterém žijí neuvěřitelní lidé. Na jednu stranu se stále pohybujete v doméně západní civilizace se všemi jejími kontroverzními vymoženostmi jakými jsou velká auta a tučné hamburgery, avšak na druhou stranu se ocitnete uprostřed společnosti, kde dané slovo prostě platí (i bez písemné smlouvy) a cesty stále hlídají tajemní skřítkové. Toto schizma občas vede k neuvěřitelným kombinacím, kdy si můžete v rychlém občerstvení z okénka svého automobilu koupit vařenou ovčí hlavu (ano, celou hlavu ovce, tak jak na ovci vyrostla) s hranolkami.

Ale právě pobyt v této neuvěřitelné společnosti je to, co vám otevře oči a poskytne nový úhel pohledu na svět a život jako takový. Půl roku pobytu na tomto ostrově vás změní na zbytek života – určitě k lepšímu.

